

ספר

פנינים ואגרות משמר הלוי

צ"ג סימנים

על סדר מסכתות הש"ס

חכו ממתקים וכלו מתמדים
כאשר עיניכם תחזינה מישרים

נרשמו בסיעתא דשמיא ע"י

משה מרדכי הלוי שולזינגר

מחיפה ת"ו

בעת מיושבי בית המדרש „ירחי כלה" בזכרון מאיר ת"ו

בלאאמו"ר השקדן העצום בתורה והונה בה יומם ולילה

הגאון הצדיק רבי יצחק הלוי זצלה"ה

רב ומו"צ בחיפה ת"ו

מח"ס „אמרות יצחק"

זכרון מאיר

שנת תשמ"ח לפ"ק

לזכרון עולם בהיכלי התורה

תהא נשמתו הטהורה
של אחד מבני עלי המועטים
דשייף עייל שייף נפיק
וגריס באורייתא תדירא
ולא מחזיק טיכותא לנפשו
ליש ולביא בתורה ובענוה

הרבני מוה"ר יצחק מאיר בלאו זצ"ל

בן הרבני מוה"ר ר' פנחס יהודה זצ"ל
נץ ונכר לגאון ישראל וקדושו רשכבה"ג
מזן החתם סופר זיע"א

ונתקיימו בו דברי הרמב"ם בהל' תלמוד תורה פ"ג ה"ט:
... כך דברי תורה אינם נמצאים בגסי הרוח, ולא בלב כל גבה לב,
אלא בדכא ושפל רוח שמתאבק בעפר רגלי החכמים ומסיר התאוות
ותענוגי הזמן מלבו.

ובי"ב שנותיו האחרונות [אחרי שניטל ממנו לגמרי מאור עיניו] זכינו
להשתתפותו ב"חברה ש"ס דף היומי" שבבית המדרש "ירחי כלה"
זכרון מאיר ת"ו והי' למופת לרבים בדביקותו העצומה בשקידת התורה
אפילו בימים קשים ומרים אשר אין בהם חפץ ויהי לו לימוד התורה
לניחומים ושעשועים [והובא מדבריו בספר זה בעמ' י"ד וק"ב, עיי"ש].
נלב"ע סמוך לעלות השחר דיום א' לס' שלח כ' סיון תשמ"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

נדפס על נייר שאין בו חשש חלול שבת ח"י

הכתובת:

מ. מ. שולזינגר

זכרון מאיר רח' השלי"ה 18 בני ברק

הסכמה

מכבוד אדמו"ר רבן של ישראל שר התורה והיראה
רבנו יחזקאל אברמסקי זצוק"ל
על ספר "משמר הלוי" קמא
שנרשם בעזהשי"ת בשנת תשל"א

יחזקאל אברמסקי ירושלים

בירח תמוז שנת תש"ל

בגליוני הספר "משמר הלוי" אשר חיבר ידיד נפשי הרב הגאון המהולל בשערים המצויינים
ההלכה בבקיאיותו הנפלאה ובתריפותו הדגולה כש"ת ר' משה מרדכי הלוי שולזינגר ז"ל, — בהם
חזיתי איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב, ומאן מלכי רבנן, ובהם הראה את כחו הכביר
אשר חנן אותו נתן התורה, בהיותו נושא ונותן במרחבי הענין בל תאחר, במלוא היקפן של
החלכות הנוגעות אליו.

אשרי שזכה ומזכה את הרבים בהפצת תורה בכתב ובהרצת תורה בעל פה, ולא יסיר
חשי"ת חסדו מאתו גם בעתיד.

בברכת ידידות
יחזקאל אברמסקי

הסכמה

מכבוד רבנו הגדול גאון התורה והענוה
מזן הגאון ראש ישיבת פלבורקה
רבנו מרדכי שולמן זצוק"ל
על ספר "משמר הלויים" על מסכת חולין
שנרשם בעזהשי"ת בשנת תש"מ

בס"ד, א' לסדר ויקרא תש"מ

שמחתי לראות הקורקטין מהחדו"ת של האחים הרבנים הגאונים הדגולים והמפורסמים
מרביצי תורה ברבים למשפחת הלויים שליט"א לבית שולזינגר.

מהמעט שזכיתי לראות מקופיא למדתי על הכלל שכולו אומר טוב.
והרגשתי שיש בספר הזה סגולה מיוחדת להמעיין בו שנכנס מיד לתוך תוכו של הענין
הנכון ונתעורר בו חשק לעיון והתבוננות עמוקה ורחבה, ואשרי חלקם של מכבדי אביהם
הגדול המנות זצ"ל והזוכים ומזכים את הרבים.

בנדון קושית המנ"ת שדגו בו בסי' א' הגה בר"מ פ' ט' שגגות ופ"ג מה' א"ב נראה מפורש
דקטן נתחייב וגם הראב"ד שהשיג כתב מפורש הטעם דקרבו זה מן העונשין ע"כ, משא"כ
קרבו בזירות או חייב ערכין לכו"ע נתחייב אפי' קטן. וע' בגליון הש"ס ע"ז ד' ה' לענין עכו"ם
— ולכאורה יש לדמות עכו"ם לקטן.

ידוע שאינני מן החותמים והמסכימים ברם א"א לסרב לגדולי תורה שקדגים מפורסמים
ומרביצי תורה ברבים והנני מתכבד לצרף את שמי להיות אחד מהמברכים שיזכו להרבות
ולהגדיל תורה ולהאדירה מתוך שמחה ונועם רב ברכה והצלחה.

הכו"ח למען כבוד התורה ונושאי דגלה
מרדכי שולמן

אגרות קדש

מכבוד רבנו הגדול שר התורה והיראה
צדיק יסוד עולם חסיד וענין יחיד הדור ופארו
גאון עוזנו ותפארתנו אור ישראל וקדושו
הנשר הגדול הסוכך באברת חכמתו וכנפי קדושתו
על כל קצוות תבל
יקר תפארתו ישראל ראש גולת אריאל
רב הרבנים גאון הגאונים פאר העתים חמדת הימים
לתורתו הכל תאבין מרביץ תורה לעדרי עדרים
רשכבה"ג גדול מרבן שמו

מרנא ורבנא אלעזר מנחם מן שך שליט"א
יהא אור תורתו הקדושה זורח לנו לעד

אגרת א

ב"ה יום ב' י"ג אלול תשל"ג

לכבוד ידידי היקר הרב הגאון המפורסם מ' ר'

משה מרדכי שולזינגר שיחי

שלו' וברכה עד בלי די.

תמול הגיעני מכתבו ורב תודות על אשר שם עיונו בספרי, וזה שכרי
אולי יגולגל זכות על ידי הספר.

ומה שהעירו שמשמע שהי' מזיד, כנראה שהי' שני הדברים, עצם
החטא מה שהיתה ספק אשת איש, בפרט לפירוש הקונטרס שהביא התוס'
בכתובות ד"ט ב' זה הי' מזיד, שהרי ידע הספק ועשה, וממילא לא שייך
קרבו, וכמו שכתבו תר"י שהביא, דאם אבל הי' בזה עוד חטא חילול ה',
האכילה הספק אין חיוב קרבן*, אבל הי' בזה עוד חטא חילול ה',
כמפורש בפסוק שמואל ב' פסוק י"ד יעויו"ש במפרשים, זה הי' שוגג
שלא חשב ע"ז. אולם כלל אין מקום לשאול כל כך, כי במשפטי ודרכי ה'
יש בהן דרגות שונות, ויכול להיות לפי הדרגא זו עבירה זו נחשב לשגגה,
ולפי הדרגה השני' נחשבת למזידה, וזה תלוי לפי מדרגת האדם ומעלתו,
והרי שגגת תלמוד עולה זדון, ואפשר שאף במעשה אחת ואדם אחד
יש בה מן השגגה וגם מן הזדון, וצד השוגג נתכפר, ולא צד המזיד.

והנני חוזר עוד פעם להכיר לו תודה עבור עיונו בספרי ואומר אני
ברכה שיכתב ויחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים.

מנאי אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס' „משמר הלויים” ברכות סי' ט"ו

* עי' תר"י בשטמ"ק כתובות כ"ב ב', וי"ל, עי' אחיעזר ח"ג סי' נ"ז אות ה'.

★

אגרת ב

ב"ה, מוצש"ק משפטים כ"ד שבט תשל"ד
לכבוד הרב הגאון מרביץ תורה וכו' מוהר"ר משה מרדכי שולזינגר שיחי
שלו' ורב ברכה עד בלי ירח.

מכתבו הגיעני, הערתו בדברי הרמב"ם באגרת תימן נכונה היא, ואין
אתנו מי שיודע בענינים אלו דברים ברורים, כי נתקטנו המוחות בכל
חלקי התורה, ובפרט בענינים אלו, שמאז ומתמיד לא היו הרבה שהי'
להם ידיעה רחבה בזה, ואני לב יודע מרת נפשו, שאף פעם לא הי' לי
ידיעה בענינים אלו, כי תמיד מצעירותי הייתי עסוק בענינים שלומדים
בהשיבה, ולא הי' לי פנאי לערוך מחשבות אף בענינים כאלו העומדים
ברומי של עולם, ולכן אינני יכול להשיב לו תשובה ברורה בהערותו.

אולם בדרך כלל אני אומר, כי אף אחר הבטחת הקב"ה כאדם הנכנס
ערב, מ"מ לא ניטל הבחירה, מהם ומבניהם ומבני בניהם עד עולם, שלא
יהי' בהם מי שלא יאמין בה' ובנבואת משה רבינו. וההבטחה היתה בדרך
כלל, כי האפשרות והנטי' והעזר ה' יהי' על הצד הזה, להאמין בכל מה
שראו ושמעו במעמד הר סיני, אבל אלו החוטאים בנפשם כמו קרח
ועדתו, הבחירה ניתנה לכל, וניתנה מקום לטעות, וכפי הכלל שכל הגדול
מחבירו יצרו גדול ממנו, ואדרבא אלו שהיו במעמד הר סיני וראו ושמעו
דבר ה', יצרו גדול יותר להטעות להם, ומלחמת היצר הי' יותר
כבדה אצלם.

זהו מעין תשובה להערותי, ואסיר תודה לכת"ר שע"י נתעוררתי
לעיין קצת בזה ואומר אני שלו' וכל טוב.

מנאי אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס' „משמר הלוי” זבחים סי' ע"ו.

★

אגרת ג

בס"ד יום ו' עש"ק מקץ ער"ח טבת תשל"ח
לכבוד ידידי הרב הגאון היקר יקרים מרביץ תורה לעדרים
מוהר"ר משה מרדכי שולזינגר שיחי
שלום וברכה מרובה עד בלי די

אחרתי בתשובתי על מכתבו, יען שחשבתי שאולי אמצא ישוב למה
שהקשה על התוס' במנחות דמ"ח, לפי מה שמבואר בבית הלוי שאף
אם אוכל בשר חי מתקיים מצות אכילת קדשים, א"כ למה אין זה זכות,
ולא מצאתי ישוב לזה, וצדק כת"ר בקושיותו.

ואשאר בברכה מרובה ורוב טוב

אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס' „משמר הלוי” זבחים סי' קכ"ד

★

אגרת ד

בס"ד יום ה' כ"ד סיון תשל"ח

לכבוד ידידי הרב הגאון מרביץ תורה לרבים וכו'
 מוה"ר משה מרדכי שולזינגר שיחי

שלום ורב ברכה עד בלי די

הנה מה שהעיר בדברי התוס' בזבחים [ט"ז א'] בעדי הגט שצריכין שיעמדו, גם אני כמה פעמים עמדתי בביאור כוונתם. וכעת נראה שודאי עדי קדושין בשעת הקדושין לא שייך שיצטרכו עמידה, וכן בכל מקום בשעת הראי' לא שייך דין עמידה, אבל במקום שהמעשה צריכה להיות בפני ב"ד, כמו בחליצה, וצריכין גם עדים, חזר הדין שהדיינין בישיבה ועדים בעמידה, שזה כמו שמעידין בפני ב"ד, שזהו פסק דין בחליצה שהוא כגמר דין, וממילא צריכין הדיינין בישיבה והעדים בעמידה, וכן בגט אי בעינן ב"ד כמו שכתב הנו"ב, העדים צריכין שיהי' בעמידה, ועל צד זה סובב הולך שם הבית הלוי, אבל בתוס' אם לא כהנוב"י ודאי שכוונתם בעדי הגדה בגיטין, וע"ז דן הגרעק"א שהביא כת"ר אם באופן זה כמו בחליצה שמו"מ אין שם הגדה אם צריכין שיהי' בעמידה.

יסלח לי כת"ר שלא עניתי לו על מכתביו הקודמים כי מאד מאד אני טרוד מהבוקר עד הערב ואי"ה אעיין בהם.

מנאי ידידו דוש"ת

אלעזר מנחם מן שך

ב"ה עש"ק כ"ה סיון
שלו' וברכה

מה שכתב בשם הגרעק"א, מצאתי את זה בדו"ח להגרעק"א בסוף חידושו על כתובות לפני שמתחיל המערכות יש שם השמטה על מה שכתב בתשובה סימן קכ"ה ועווי"ש.

מנאי אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס', "משמר הלוי" זבחים סי' מ"ב

*

אגרת ה

בס"ד יום ו' עש"ק י"ג ניסן תשמ"א
 לכבוד ידידי הרב הגאון חו"ב נפלא מרביץ תורה
 מוהר"ר משה מרדכי שולזינגר שליט"א
 שלו' וברכה מרובה עד בלי ירח

רב תורה והוקרה רבה על הערותיו המאירות על מה שכתבתי, וזה חלקי מכל עמלי מה שיוגרם שאחרים יעיניו בספרי, ואם גרמא אסור, מדה טובה מרובה ממדת פורעניות עאכו"כ שהקב"ה אינו מקפח שכר מה שעל ידו יוגרם לימוד התורה.

ובעיקר הדבר מה שכותב, אין ספק שצדקו דבריו בזה, שהחידוש הוא בגדי של חטאת, שהכהנים אוכלים, ובעינין למשחה. ואם אזכה להרפס עוד פעם הספר אכתוב בשמו את מה שהעיר.

ואשאר בברכה מרובה חג שמח וכשר
 ויזכה לראות בביאת גואל ובבנין אריאל
 מנאי המוקירו ומכבדו
 אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס', "משמר הלוי" זבחים סי' נ"ט

*

אגרת ו

בס"ד יום ה' צום השביעי שיהפך לששון ולשמחה [ג' תשרי] תשמ"ב
 לכבוד ידידי ורב חביבי הרב הגאון המפורסם חריף ובקי נפלא
 מרביץ תורה וכו' מוהר"ר משה מרדכי שולזינגר שליט"א
 שלו' ורב ברכה עד בלי די

קבלתי מכתבו, ובו דברי תורה על מה שנאמר בספרי, ואינני יודע במה להכיר לו טובה על ששם לבו לעיין בספר. ובמה שכתב הביאור בזבחים לפי מה שכתבתי בספר המה משמחים, וזכות היא לי מה שאני הגורם לזה, ואין לי כלום מה להוסיף על זה מה שנראה בעיני שהוא נכון. ואשאר בברכה מרובה בגמר חתימה טובה וזכה להרמת קרן התורה וישראל.

מנאי
 אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס', "משמר הלוי" זבחים סי' ק"מ

*

אגרת ז

בס"ד יום ו' עש"ק חיי שרה כ"ג מרחשון תשמ"ב
למע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם חו"ב וכו' מהור"ר
משה מרדכי שולזינגר שליט"א
שלו' ורב ברכה עד בלי די

מכתבו קבלתי, ורב תורה שנודע לי שכבר הקשו את זה מה שהי'
קשה לי מזמן, ודברתי עם הגריז"ס ז"ל, בהא שכמה פעמים מוזכר בגמ'
החילוק בין בזה"ב לזה"ז, כמו בהתחלת מועד קטן ד"ר כי גמירי הלכתא
בזמן הבית דומיא דניסוך המים וכו', וכן בפ' ארבעה אבות ד"ג שבכור
בזה"ז ממון הדיוט וכוזה"ב משולחן גבוה זכו אף מחיים, ומאחר שמקריבין
אף שאין בית איזה הבדל יש בין זה לזה, וכן בע"ז די"ג שאין איסור מטיל
מום בהקדש בזמן הזה, וכ"ז אפשר לומר מכיון שעכ"פ אינו עומד
להקרבה, ע"כ זה נקרא רק קדושת דמים, אבל מהא דמועד קטן ערין
קשה, ואינני זוכר אם אמר לי מה שהוא ע"ז, כפי זכרוני שלא אמר כלום,
ומכת"ר נודע לי שכבר קדמוני בקושיא זו, ורב תורה לכת"ר ע"ז.
אבל מה שנוגע להקושיא על החינוך, שת"ח אחד מארה"ב שלח
לי במכתב הקושיא זאת, וגם עלה במחשבתי לתרץ הכל כמו שכתב
כת"ר, אבל רחיתי את זאת שאין שום סברא בזה, מאחר שעכ"פ אם
עבר היא עבודה, בוודאי שמן הדין שיעבור על לאו של טמא ששימש
ובעל מום ששימש, ואין מקום לומר אחרת.

ואגמור בכרכה מרובה

ממני ידידו

אלעזר מנחם מן שך

א"ה: עיין בס' "משמר הלוי" ובחים סי' קנ"ב

✱

אגרת ח

בס"ד יום ד' וארא כ"ה טבת תשמ"ב
למע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם חו"ב מרביץ תורה לרבים וכו'
מהור"ר משה מרדכי הלוי שולזינגר שליט"א
שלו' וברכה מרובה עד בלי ירח

בשמחה קבלתי את ספרו "חיי אברהם".

יתן ה' שיוסיף כהנה וכהנה בהרצת תורה ויגדיל ויאדיר.

ואני מביר לו טובה על התענינותו בספרי וזה שכרי ומיני' ומיני'
תסתיים שמעתא כי לא רבים יחכמו כמותו.

ואני מברכו מעומק הלב

המוקירו ומכבדו

אלעזר מנחם מן שך

* * *